

ภาคผนวก

ประวัติโดยย่อ

ดร.พระครูอาทรประชานาถ (พระอาจารย์อลงกต ดิกขปัญโญ) เจ้าอาวาสวัด
พระบาทน้ำพุ ต.เขาสามยอต อ.เมือง จ.ลพบุรี ประธานโครงการธรรมรักษิณเวศน์ บ้านพัก
ผู้ป่วยโรคเอดส์ระยะสุดท้ายในประเทศไทย

เกิด 9 ธันวาคม 2496

บ้านเกิด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

การศึกษาปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปริญญาโท สาขาวิศวกรรมเครื่องกล

มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย

ปริญญาเอก สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลงาน

ก่อตั้งโครงการธรรมรักษิณเวศน์ บ้านพักผู้ป่วยโรคเอดส์ระยะสุดท้าย ในปี พ.ศ.2535
ที่วัดพระบาทน้ำพุ ต.เขาสามยอต อ.เมือง ลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างจิตสำนึก
ของสังคมให้มีเมตตาและมนุษยธรรมต่อผู้ป่วยโรคเอดส์ที่ถูกทอดทิ้งจากครอบครัว และสังคม
ให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือ จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตให้ได้มีโอกาสสิ้นลมหายใจอย่างสงบสุข
และไปสู่สุคติตามวิถีทางของชาวพุทธ

รางวัลเกียรติยศ

รางวัลมหิดลวรานุสรณ์ พระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชทาน

รางวัลเสมาธรรมจักร สมเด็จพระเทพฯ ทรงพระราชทาน

รางวัลแสงเทียนส่องใจ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯพระราชทาน

รางวัลคนดีศรีสังคม จากสโมสรโรตารี

รางวัลพลเมืองดีเด่น จากสโมสรไลออนส์

พระครูอาทรประชานาถสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ดุขปฏิบัตกิตติมศักดิ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2540

ประวัติ

พระครูอาทรประชานาถ อายุ 47 ปี พรรษา 11 มีนามเดิมว่า อลงกต พลมุข เกิดเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2496 ที่อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นบุตรของนายเสย นางนิศย์ พลมุข อุปสมบทเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2529 ณ วัดลำনারายณ์ ต.ลำনারายณ์ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี โดยมีพระครูบุญบาลประดิษฐ์ เป็นพระอุปัชฌาย์ และได้รับฉายาว่า "ติกขปัญโญ"

การศึกษา

พ.ศ. 2511	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนนนทวิทยา อ.เมือง จ.ขอนแก่น
พ.ศ. 2506	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2509	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2522	วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเครื่องกล มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย
พ.ศ. 2531	นักธรรมชั้นโท สำนักเรียนวัดพระบาทน้ำพุ ต.เขาสามยอต อ.เมือง จ.ลพบุรี

ตำแหน่ง และสมณศักดิ์

พ.ศ. 2533	รักษาการเจ้าอาวาส วัดพระบาทน้ำพุ ต.เขาสามยอต อ.เมือง จ.ลพบุรี
พ.ศ. 2533	เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม สำนักเรียนวัดพระบาทน้ำพุ

พ.ศ. 2536	เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ ต.เขาสามยอต อ.เมือง จ.ลพบุรี
พ.ศ. 2539	ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่พระครูอาทรประชานาถ
พ.ศ. 2540	ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2542	ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หน้าที่การทำงาน

ก่อนอุปสมบท พระครูอาทรประชานาถ ได้เข้ารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี พ.ศ.2527 และเมื่ออุปสมบทแล้ว ได้ทำหน้าที่ทั้งงานด้านคณะสงฆ์ การสงเคราะห์ประชาชน และงานด้านอื่น ๆ เช่น งานคณะสงฆ์ พระครูอาทรประชานาถ นอกจากจะประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยแล้ว ยังได้เทศนาสั่งสอนประชาชนให้ตั้งมั่นในศีลธรรม อันเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของพระสงฆ์ และเมื่อได้รับการแต่งตั้งเป็นรักษาการเจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุในปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา พระครูอาทรประชานาถได้ปกครองพระภิกษุสามเณรในอารามด้วยธรรมและอบรมสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในพระธรรมวินัยมาโดยตลอด จนเป็นที่รักเคารพของพระภิกษุสามเณรที่อยู่ภายใต้การปกครองเสมอมาในด้านการศึกษา พระครูอาทรประชานาถได้มองเห็นความสำคัญและสนับสนุนการศึกษาทั้งการศึกษาของพระภิกษุสามเณร โดยดำเนินการสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม สำนักเรียนวัดพระบาทน้ำพุ และการศึกษาของเยาวชน โดยเป็นประธานก่อตั้งกองทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดพระบาทน้ำพุ นอกจากนั้น ยังได้เป็นประธานมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี งานโครงการธรรมรักษานิเวศน์ วัดพระบาทน้ำพุ พระครูอาทรประชานาถ ได้เริ่มก่อตั้งโครงการธรรมรักษานิเวศน์ วัดพระบาทน้ำพุ เมื่อ พ.ศ. 2535 โดยพัฒนาวัดพระบาทน้ำพุ ให้เป็นศูนย์ศึกษาโรคเอดส์แห่งประเทศไทย และเป็นที่พึ่งผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ ตลอดจนการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์แก่ชุมชน และประชาชนทั่วไป ในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้ที่พักรักษาแก่ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ โดยการจัดสร้างบ้านพัก โรงพยาบาล สวนพักผ่อน สนามกีฬา และจัดสอนวิชาชีพเสริมสำหรับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ และเป็นที่พึ่งของผู้ป่วยเอดส์จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ พระครูอาทรประชานาถ นอกจากจะให้ที่พักรักษาแก่ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์แล้ว ยังได้เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ ทั้งแก่ผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วยเอดส์ ญาติผู้ป่วย

ชุมชน และประชาชนทั่วไป เช่น ให้ความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินชีวิต ที่จะทำให้ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีกำลังใจ มีความเข้าใจในชีวิตและสังคม และมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ให้ความรู้ความเข้าใจกับญาติผู้ติดเชื้อ และผู้ป่วยเอดส์ ในแนวทางการดูแลผู้ป่วยเอดส์อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าใจและให้กำลังใจ สนับสนุนให้ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ให้ความรู้ความเข้าใจกับชุมชนต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป ในแนวทางการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ รวมทั้งตระหนักถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม ซึ่งการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์แก่บุคคลต่าง ๆ นั้น ได้กระทำในหลายวิธี เช่น การบรรยายให้ความรู้แก่ผู้มาเยี่ยมชม และดูงานโครงการธรรมรักษนิเวศน์ ซึ่งในปีหนึ่งๆ จะมีบุคคลทั้งจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน ประชาชนทั่วไป ทั้งในและต่างประเทศให้ความสนใจเข้ามาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก เป็นวิทยากรบรรยาย อภิปรายให้นักศึกษา ข้าราชการ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป ในเรื่องเกี่ยวกับโรคเอดส์ ผู้ป่วยเอดส์ รวมทั้งแนวทางในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เป็นอาจารย์ วิทยากร ผู้บรรยายพิเศษ ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุรนารี มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นต้น

การทำงานสังคมสงเคราะห์ผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอดส์

นับตั้งแต่มีรายงานผู้ติดเชื้อเอดส์คนแรกในปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา “เอดส์” นับว่าเป็นโรคที่มีอัตราการแพร่ขยายเร็วที่สุดโรคหนึ่งในประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมาเอดส์ได้ขยายไปยังประชาชนทุกเพศ ทุกวัยทุกสถานะอาชีพ และมีผู้ป่วยเอดส์ได้เสียชีวิตลงเป็นจำนวนมาก ทำให้คนในสังคมไทยมีความตื่นกลัว รังเกียจผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอดส์อย่างมากด้วยความรังเกียจกลัวดังกล่าวกว่า ปากฏว่า มี ผู้ป่วยเอดส์จำนวนไม่น้อยที่ถูกทอดทิ้งให้ต่อสู้กับโรคภัยเพียงลำพัง จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ในท่ามกลางความไม่รู้ ความตื่นกลัวและถูกรังเกียจจากสังคม พระครูอาทรประชานาถได้เป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มการทำงานสังคมสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ ซึ่งการทำงานในระยะแรกต้องประสบปัญหาอุปสรรคอยู่ไม่น้อย แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยความเมตตา ความอดทน และความมานะพยายาม ทำให้พระครูอาทรประชานาถสามารถเอาชนะปัญหาต่างๆ ทำให้ประชาชนเข้าใจ และหันมาให้การสนับสนุนมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากจะศึกษาการทำงานสังคมสงเคราะห์ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์แล้ว จะเห็นได้ว่าพระครูอาทรประชานาถได้ดำเนินการบนหลักการสังคมสงเคราะห์ ดังนี้ การยอมรับเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ พระครูอาทรประชานาถได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่คนทั่วไป ให้เห็นถึงความรักและความ

เคารพในความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วยเอดส์ การยอมรับการตัดสินใจของผู้ป่วยเอดส์ ปฏิบัติต่อผู้ป่วยเอดส์ด้วยความเมตตา ทำการรักษาพยาบาลผู้ป่วยเอดส์ด้วยตนเองอย่างไม่รังเกียจ และหากป่วยหนักใกล้เสียชีวิต พระครูอาทรประชานาถ จะชี้ทางธรรมเหนี่ยวนำให้สิ้นลมโดยสงบ และดูแลจัดการศพในทุกขั้นตอนให้เรียบร้อย วัตรปฏิบัติของพระครูอาทรประชานาถ ถือเป็นแบบอย่างการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ และแบบอย่างของสงฆ์ ในฐานะเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ และผู้นำทางปัญญาของสังคม อันถือเป็นการฟื้นฟูบทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทย

การระดมทรัพยากรทางสังคม โครงการธรรมรักษานิเวศน์ เป็นโครงการที่ให้ความสำคัญกับการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในสังคมมาสนับสนุนเกื้อกูลผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วยเอดส์ และครอบครัว จากการปฏิบัติงานด้วยความเสียสละของท่าน ทำให้บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในและต่างประเทศให้ความร่วมมือสนับสนุน ทั้งที่เป็นการช่วยเหลือด้านยารักษาโรค งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาสาสมัครที่มาช่วยทำงานกับผู้ป่วยเอดส์ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้เห็นแบบอย่างการอุทิศตนเสียสละของท่านและมีความศรัทธาที่จะมาร่วมงาน ซึ่งก็มีอาสาสมัครจำนวนไม่น้อย ได้ออกไปริเริ่มการทำงานกับผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อเอดส์ ในที่อื่นๆ อีกต่อไปการผสมผสานการรักษา และดูแลผู้ป่วยเอดส์โดยวิธีพื้นบ้านบนพื้นฐานภูมิปัญญาไทย ควบคู่กับการดูแลรักษาตามแบบแผนตะวันตก พระครูอาทรประชานาถให้ความสำคัญกับการดูแลผู้ป่วยเอดส์ทั้งทางกายใจและจิตวิญญาณ โดยผสมผสานวิธีการรักษาแผนปัจจุบัน ควบคู่ไปกับการใช้สมุนไพร การนวด และการให้ผู้ป่วยฝึกสมาธิควบคู่ไปด้วย ทำให้ผู้ป่วยเอดส์มีสติ รู้เท่าทันความเจ็บป่วยของตน มีความพร้อมที่จะรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนได้ เช่น การยอมรับความตาย มีสติเข้าใจตนเอง และพึ่งตนเองได้ในทางจิตวิญญาณ อันถือเป็นกระบวนการที่สำคัญของการพึ่งพาตนเองในงานสังคมสงเคราะห์ การส่งเสริมความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว พระครูอาทรประชานาถ เล็งเห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่สามารถจะให้การดูแลผู้ป่วยได้ดีที่สุด โดยเฉพาะทางด้านจิตใจ ท่านกำหนดให้ผู้เข้ามาพักในโครงการธรรมรักษานิเวศน์ ต้องมีญาติมาดูแลด้วย ซึ่งทางโครงการจะมีอาสาสมัครคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้กำลังใจ แก่ญาติผู้ป่วยเพื่อสามารถรับตัวผู้ป่วยไปดูแลเองที่บ้านต่อไป ซึ่งการสร้างความผูกพันในครอบครัวและเครือญาตินี้ นอกจากจะเป็นผลดีกับผู้ป่วยแล้ว ยังสามารถสร้างความผูกพัน ระหว่างสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ช่วยป้องกันปัญหาการขาดการดูแลเด็กกำพร้าที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองเสียชีวิต เนื่องจากโรคเอดส์ อันส่งผลถึงความสงบมั่นคงของครอบครัวและสังคม ในระยะยาวด้วย

อาจกล่าวได้ว่า การอุทิศตน เสียสละอย่างเต็มกำลัง และเสียต่อชีวิตของพระครูอาหาร
 ประชานาถ ถือเป็นแบบอย่าง เป็นกำลังใจให้คนในสังคม ให้เห็นความสำคัญของการช่วยเหลือ
 เกื้อกูลกันในสังคม โดยเฉพาะในช่วงที่มนุษย์ประสบภาวะวิกฤติในชีวิต อันตรงกับความ
 หมายถึงธรรมของสังคมสงเคราะห์ ที่มาจากคำว่า "สงคห" ซึ่งหมายถึงการยึดเหนี่ยวจิตใจ
 ให้รวมเป็นหนึ่ง การประสานยึดเหนี่ยวให้สังคมรวมกันได้ และตรงกับสถานการณ์ปัจจุบันของ
 สังคม ที่ต้องการความมีสมานฉันท์เป็นหนึ่งเดียว ด้วยเหตุนี้สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึง
 มีมติถวาย ปริญญาลังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แด่พระครูอาหารประชานาถ
 (อลงกต ดิกขปัญโญ) เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณ และแบบอย่างแก่คนทั่วไป